

Internetconsultatie implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten – reactie Ieder(in)

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Onderwerp : Reactie op implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften
elektronische communicatiediensten
Datum : 25 november 2022 Referentie : 22-0843/WB
Inlichtingen bij : Wouter Bolier, w.bolier@iederin.nl
Bijlagen : 1

Geachte heer, mevrouw,

Deze reactie op het voorstel voor een *Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten* is opgesteld door Ieder(in). Onze organisatie vertegenwoordigt ruim twee miljoen mensen met een beperking of chronische ziekte. Vanuit die rol hebben we met veel belangstelling kennisgenomen van het voorstel.

Toegankelijkheid van de samenleving is voor mensen met een beperking de basis om op voet van gelijkheid te kunnen meedoen. Met ratificatie van het VN-verdrag Handicap is de Nederlandse overheid verplicht om toegankelijkheid goed te regelen. Bovendien profiteert iedereen van een toegankelijke samenleving, bijvoorbeeld ouders met een kinderwagen. Daarom is een goede en duidelijke omzetting van de Europese Toegankelijkheidsakte in Nederlandse wet- en regelgeving belangrijk voor consumenten (met een beperking), ondernemers en bedrijven en voor werkgevers. Het is bovendien misschien nog veel belangrijker dat implementatie van de Europese Toegankelijkheidsakte geen papieren tijger wordt. Voor ondernemend Nederland is het van belang dat deze wetgeving niet als regeldruk wordt gezien, maar als een economische kans. Het is noodzakelijk dat de bij deze omzetting betrokken ministeries concrete stappen nemen om toegankelijkheid van producten en diensten te bevorderen. Zodat toegankelijkheid voor iedereen bereikt wordt en iedereen op voet van gelijkheid mee kan doen in Nederland.

Een goede omzetting van de Europese Toegankelijkheidsakte in de Nederlandse wetten en besluiten moet er dus voor zorgen dat producten en diensten aan striktere en duidelijkere voorwaarden voldoen op het gebied van toegankelijkheid. Daarom hebben wij eerder samen met andere belangenorganisaties inbreng gegeven op het voorstel voor een [Implementatiewet Toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten](#). Daarnaast reageerden wij op internetconsultaties voor verschillende besluiten in het verlengde van de Implementatiewet. Nu reageren wij namens mensen met een beperking of chronische ziekte op het voorliggende *Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten*.

We hebben verbeterpunten, noodzakelijke randvoorwaarden, vragen en opmerkingen.

Verbetervoorstellen proces

Het concept besluit beschrijft op welke wijze de Europese Toegankelijkheidsakte in Nederland wordt geïmplementeerd voor toegankelijke elektronische communicatiediensten. Wij missen in het voorliggende besluit en de nota van toelichting duidelijkheid over de volgende (procedurele) zaken:

- De internetconsultaties voor bijvoorbeeld Besluit toegankelijkheid personenvervoer per vliegtuig en over water en het Wijzigingsbesluit toegankelijkheid openbaar vervoer worden niet voorgehangen bij de beide kamers der Staten-Generaal. In dit Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten vinden we hierover niets terug. Waarom wordt het ene besluit wel voorgehangen en het andere besluit niet? Wij willen dat de Tweede en Eerste Kamer gelegenheid krijgen om zich uit te spreken over dit concept besluit in samenhang met de overige besluiten en het implementatiewetsvoorstel.
- Hoe de samenhang en eenheid tussen aanpassingen in bestaande wetten en AMvB's (besluiten) bewaakt wordt, en wat het tijdpad is van de hele implementatie en ook het tijdpad en volgorde per wet en AMvB.
- Voor een beter en completer overzicht van het totale pakket aan wet- en regelgeving en de uitwerking betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften moeten wij alle AMvB's in zijn geheel kunnen beoordelen. Daarna kunnen wij pas

ieder(in)

goed een eindoordeel vormen over de voorstellen om de Europese Toegankelijkheidsakte in Nederlandse wetten en besluiten te implementeren.

- De nota van toelichting en het concept besluit maken niet duidelijk hoe het besluit gemonitord gaat worden met de mensen om wie het gaat. Neem daarom in de Implementatiewet *Toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten* op dat mensen met een beperking en hun vertegenwoordigende organisaties structureel en op de verschillende beleidsterreinen worden betrokken bij de implementatie, de uitvoering en de monitoring van de Europese Toegankelijkheidsakte. Werk dit vervolgens nader uit in een algemene maatregel van bestuur (AMvB). Advies: stel een adviescommissie in, waarin naast vak deskundigen ook vertegenwoordigers van mensen met een beperking zitting hebben (ervaringsdeskundigen).

Noodzakelijke randvoorwaarden

Voor Ieder(in) is een aantal randvoorwaarden noodzakelijk voor een goede implementatie van de Europese Toegankelijkheidsakte en het *Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten*:

1. Regel goed markttoezicht op de uitvoering
2. Geef de Autoriteit Consument en Markt een actieve rol
3. Zorg voor voorlichting en een vraagbaak

Een deel van deze randvoorwaarden benoemen we in de eerdere inbreng op de internetconsultatie op het voorstel voor een *Implementatiewet Toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten*. Hieronder beschrijven we uitgebreid de volgens ons noodzakelijke en specifieke randvoorwaarden voor het concept *Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten*.

Randvoorwaarde 1: Regel goed markttoezicht op de uitvoering

- Beschrijf hoe het toezicht en de handhaving door ACM geregeld gaat worden. Formuleer ook hoe de naleving door marktdeelnemers wordt gemonitord net als de gevolgen van het niet-naleven van de toegankelijkheidsvoorschriften voor mensen met een beperking. Geef belangenorganisaties van mensen met

ieder(in)

een beperking een positie in het ontwerp en doorontwikkeling van het markttoezicht.

- Voor ACM wordt toegankelijkheid van diensten een nieuw en groot onderwerp waar zij toezicht op gaat houden. Specifieke expertise is nodig om goed te kunnen beoordelen of en hoe producten voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften. Voor een goed markttoezicht is het daarom noodzakelijk dat de toezichthouder over voldoende vakdeskundigheid en wat ons betreft ook ervaringsdeskundigheid beschikt.
- In de Europese Toegankelijkheidsakte beschrijft bijlage VI uitzonderingsgronden voor onevenredige lasten. In het verlengde van overweging 96 nemen we mee dat ACM een kader ontwikkelt voor het toezicht in lijn met het VN-Verdrag Handicap, de Europese Toegankelijkheidsakte en op basis van de uitvoering van het College voor de Rechten van de Mens en de bestaande praktijk. Betrek hierbij ervaringsdeskundigheid via vertegenwoordigende organisaties. Want als je als onderneming een beroep wilt doen op uitzonderingen vanwege onevenredige lasten moet je weten wat een uitzondering mag zijn en wat niet. Hiertoe formuleert en monitort ACM zeer zorgvuldig de vrijstellingsgronden op basis waarvan vrijstelling kan worden verleend in overeenstemming met bijlage VI van de Europese Toegankelijkheidsakte. Zo kan worden voorkomen dat marktdeelnemers ten onrechte een beroep doen op grond van de onevenredige last en fundamentele wijzigingen. Beoordelingen van marktdeelnemers door ACM zijn openbaar beschikbaar en toegankelijk en begrijpelijk voor mensen met een beperking.
- Voor het goed kunnen monitoren en verbeteren de toegankelijkheid van producten en diensten is een goedwerkend feedbackmechanisme van groot belang. Dit feedbackmechanisme stelt burgers in staat een toegankelijkheidsprobleem te melden. Neem dit feedbackmechanisme op in het besluit. Betrek (organisaties van) mensen met een beperking bij het ontwikkelen van dit feedbackmechanisme. Advies: richt een - voor eindgebruikers met een beperking begrijpelijk en toegankelijk - contact- en informatiepunt in waar zij informatie kunnen krijgen over hun rechten in geval

ieder(in)

dat zij ontoegankelijke producten of diensten geleverd krijgen.

- Advies: investeer geld dat is ontvangen via boetes van toezichthouders aan marktdeelnemers die niet voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften in de publieke middelen om de toegankelijkheid te verbeteren. En voldoet een product niet aan de toegankelijkheidsvoorschriften, dan moet de marktdeelnemer onmiddellijk corrigerende maatregelen nemen of het product uit de handel nemen.

Randvoorwaarde 2: Geef de Autoriteit Consument en Markt een actieve rol

Bovenstaande randvoorwaarden voor een goed toezicht in het algemeen op toegankelijkheid, zijn te vertalen in een actieve rol voor de Autoriteit Consument en Markt (ACM). In het voorliggende concept besluit missen we een actieve rol voor ACM. Een meer actieve rol van het ACM is nodig voor:

- Betrokken ondernemingen moeten zelf vastleggen wanneer sprake is van onevenredige lasten. Als sprake is van een onevenredige last dan hoeft een dienst niet te voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften. De dienstverlener beoordeelt zelf of sprake is van een onevenredige last. ACM moet deze eigen beoordelingen van dienstverleners actief monitoren en controleren of beoordelingen door dienstverleners zorgvuldig zijn gemaakt.
- Als je een beroep wilt doen op uitzonderingen moet je weten wat een uitzondering mag zijn of niet. Hiertoe is nodig dat ACM zorgvuldig en duidelijk de vrijstellingsgronden formuleert en monitort op basis waarvan vrijstelling kan worden verleend in overeenstemming met bijlage VI van de Europese Toegankelijkheidsakte. Hiermee kan worden voorkomen dat dienstverleners ten onrechte een beroep doen op grond van de onevenredige last en fundamentele wijzigingen. Beoordelingen van dienstverleners door ACM zijn openbaar beschikbaar en toegankelijk voor mensen met een beperking.
- Een belangrijke taak van ACM is wat ons betreft het actief geven van voorlichting aan mensen met een beperking en ondernemingen/dienstverleners over welke toegankelijkheidsvoorschriften voor hen van toepassing zijn. Met name ondernemingen/dienstverleners

hebben baat bij duidelijkheid over aan welke toegankelijkheidsregelgeving zij moeten voldoen.

Randvoorwaarde 3: Zorg voor voorlichting en vraagbaak

In onze inbreng op de [internetconsultatie implementatiewetsvoorstel toegankelijkheidsvoorschriften](#) beschrijven we de noodzaak voor een informatiepunt waar mensen met een beperking, ondernemingen en toezichthouders vragen kunnen stellen over of producten en diensten voldoen aan de voorschriften van de Europese Toegankelijkheidsakte. In aanvulling hierop pleiten we ervoor dat er een informatiepunt komt voor antwoorden op vragen aangaande toegankelijkheid van producten onder het *Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten*.

Bovenstaande randvoorwaarden zien wij onvoldoende terug in het voorgestelde het Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten.

In bijlage A bij deze brief gaan we met vragen en opmerkingen specifiek in op onderdelen van *Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten* en de nota van toelichting.

Indien gewenst geven wij graag meer toelichting.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer
Directeur Ieder(in)

BIJLAGE A **Specifieke vragen en opmerkingen over internetconsultatie** **Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische** **communicatiediensten**

Over de internetconsultatie documenten hebben wij de volgende specifieke vragen en opmerkingen.

[Voorstel voor Implementatiebesluit toegankelijkheidsvoorschriften elektronische communicatiediensten](#)

- Pagina 1, aanhef, met de tekst: "De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van nr.); Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van, nr. WJZ.....;" Naar welk advies van de Raad van State en welk nader rapport wordt hier verwezen?
- Pagina 1, over artikel 2 uitzonderingen, lid 2, is de tekst: "Indien het beroep betrekking heeft op de uitzondering, bedoeld in artikel 7a.2, vierde lid, onderdeel b, van de wet, voert de betrokken dienstverlener een nieuwe beoordeling uit ten minste een keer per vijf jaar en verder indien sprake is van:" De implementatiewet met een voorstel voor toevoeging aan de Telecommunicatiewet; Artikel 7a.2 lid 4 heeft geen onderdeel B. Waarnaar wordt in deze tekst dan verwezen?

[Nota van toelichting](#)

- Pagina 3, 1.2 eisen aan elektronische communicatiediensten, laatste drie regels luiden: "De eisen die aan elektronische communicatiediensten worden gesteld zijn opgesomd in afdeling III en afdeling IV, onderdeel a, van bijlage I bij de richtlijn. Ter verduidelijking zijn voorbeelden gegeven hoe aan deze eisen kan worden voldaan. Daarnaast kan geput worden uit de Richtlijnen voor Toegankelijkheid van Webcontent (hierna: WCAG-richtlijnen)." Hoe verhouden de WCAG-richtlijnen voor webtoegankelijkheid zich met de eisen aan elektronische telecommunicatiediensten? Hoe verhoudt zich dit tot het *Implementatiewetsvoorstel toegankelijkheidsvoorschriften*, waarin WCAG-richtlijnen helemaal niet genoemd zijn?